

'Man forfølger anderledes tænkende'

Universiteterne er styret af bureaukrater, der er bange for kontroversiel forskning – det er dræbende for videnskaben, mener udviklingspsykolog Helmuth Nyborg, der har hvirvlet meget støv op med egne forskningsresultater

Den ukorrekte forsker

af Mette Klingsey

»Vi deler ikke værdier.« Det var den reelle begrundelse, da Aarhus Universitet i 2006 fyrede psykologiprofessor Helmuth Nyborg. Han havde talt offentligt om sin forskning, der viste, at mænd gennemsnitlig er mere intelligente end kvinder.

»Når værdier bliver brugt som argumentation, så handler det jo ikke længere om data og om forskningen. Så ligner det berufs-*verbot*.«

Ligesom klimaskeptikere har han været udsat for en værdipolitisk og faglig hetz fra det universitet, hvor han arbejdede i knap 40 år. På baggrund af Nyborgs kontroversielle forskningsresultater, gjorde universitetet alt for at slippe af med ham.

»I videnskabshistorien vil du til enhver tid finde temaer, der har været fremherskende, og helt klassisk har man nogle få dissidenter eller folk, der mener noget andet. Og dem dæmoniserer man,« siger Nyborg, som har fået bunkevis af vrede e-mail, trusselsopringninger og breve med tegninger af små mænd, der hænger i galger. Alt sammen, fordi folk ikke bryder sig om hans forskning.

»Man torturerer ikke forskerne, men man 'brænder' deres arbejder – på den måde minder det om Inkvisition.

nen.« Inden for intelligensforskningen og eugenik (forbedring af den menneskelige befolkning gennem selektiv parring, *red.*) kunne man ifølge Nyborg frem til 1930 tale åbent om, at der var forskel på folk og om mulighederne for at avle sig frem til bedre resultater – også når det kom til mennesker.

Intet imod lighedstanken

Men fra 1950 og frem blev de videnskabelige selskaber og institutter, der beskæftigede sig med eugenik lukket.

»Hvis folk talte imod lighedsideen, blev de simpelt hen fyret og sat i fængsel eller lukket ude,« siger han og tilføjer:

»Jeg har i princippet intet imod lighedstanken, men for mig handler det om empiri og ikke om ideologi. Uden at være ekspert på klimaproblematikken, ser det ud som om, at det samme finder sted der – at det er ilde set, hvis man når til andre konklusioner end de politisk korrekte.«

– *Hvordan har du oplevet, at dine kontroversielle konklusioner om, at der er forskel på mænd og kvinders intelligens er blevet taget imod i forskerkredse?*

»Der er et klart mønster. Jeg har lige deltaget på en international intelligenskonference, hvor de, der er uenige med mig, siger det. Men der er stort set opbakning fra hele den internationale elite. På Aarhus Universitet blev både metoden, personen og motivet gjort suspækt.«

– *Er forskerne bange for at sige noget politisk ukorrekt?*

»Ja. Jeg har en ph.d.-studerende, som direkte sagde til mig, at han ikke skulle nyde noget. Han gik over til et andet område og fik et topjob uden for universitetet. Folk vil ikke have ødelagt deres karriere som ung. De, der overvejer at forske videre inden for kontroversielle områder, skal tænke sig godt om.«

Voksende opbakning

Faktisk havde Nyborg slet ikke til hensigt at dokumentere en intelligensforskel på mænd og kvinder. Den viste sig i forbindelse med hans doktordisputats om, hvor-

dan mennesker oplever retninger i rum. Her var en klar forskel på kvinder og mænds evne til at angive retning i rummet i et mørkt rum, der hælder til en side, og med et stort oplyst billede, der hælder modsat. Mændene klarede opgaven bedst. Til at begynde med, bad Nyborg en statistiker rense resultaterne for kønsforskelle, men blev afvist med begrundelsen om, at det ville være manipulation af data.

Undervejs gik det op for Nyborg, der ikke var kendt med intelligensforskning, at rumlig færdighed er en intelligenskomponent. Han besluttede at følge sine resultater til dørs med mere forskning, og sluttelig konkluderede Nyborg, at mænd gennemsnitlig har en lidt højere intelligenskvotient end kvinder.

»Det blev udlagt som om, jeg sagde, at kvinder er dummere end mænd. Men det hverken siger eller mener jeg,« påpeger Nyborg, som også gjorde opmærksom på, at mændene var overrepræsenteret blandt de mindst intelligente. Men i pressen boomed overskrifterne, Nyborg blev beskyldt for at være sexistisk og AU gav ham en fyreseddel.

»Forskerne kan være stort set enige, men bureaukraterne på universitetet er bekymrede for om offentligheden kan se noget forkert i forskningen.«

” Situationen ligner lidt den, du fandt under sovjettidens udelukkelse af forskere, som ikke passede ind i partilinjen ... Det er alvorligt, at det ikke alene strækker sig til enkelte forskere eller universiteter. Man skal passe på, at man ikke kommer så vidt, at man benægter virkeligheden og fakta

Helmuth Nyborg

Blå bog

Helmuth Nyborg

Født i 1937.

Dr. phil. i psykologi i 1977 fra Aarhus Universitet.

Professor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet frem til 2007.

Nyborg står bag omstridte forskningsresultater, der ifølge forskeren dokumenterer, at religiøse mennesker er mindre intelligente end andre, at kvinder med lavere IQ får flere børn – hvorfor man burde fremme, at bedre begavede kvinder fik flere børn – mens han i 1996 – som flere andre forskere – viste, at hvide mennesker er mere intelligente end sorte.

Men da Helmuth Nyborgs forskning viste, at mænd gennemsnitlig er mere intelligente end kvinder, førte det til, at han mistede muligheden for at blive professor emeritus ved Aarhus Universitet, hvor han havde været ansat i næsten 40 år.

Nyborg peger på, at kontroversielle teorier som oftest bliver slået ihjel af en massiv faglig kritik.

»Men inden for mit felt kommer der mere og mere opbakning, og samtidig stiger modstanden. Det siger mig, at det snarere handler om værdier end om, hvorvidt forskningen er rigtig eller forkert.«

Dødeligt for nyskabelser

AU måtte dog også i et vist omfang tage professoren til nåde igen. Nyborg blev af Udvalgene Vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) frikendt for beskyldninger om uredelighed – en konklusion, som dog ikke fik kritikerne til at stikke piben ind.

Helmuth Nyborg fik lov at beholde sit kontor i det sidste halve år frem til sin pensionering. Men han fik ingen opgaver og enhver tale om en emeritus-titel blev fejlet af bordet.

»Universitetet blev ban-

Serie

Politisk ukorrekte forskning

Universiteterne har travlt med at markedsføre sig på værdier, og forskningen er i stadig højere grad afhængig af midler udefra.

Det sætter den politisk ukorrekte forskning under pres, hvilket i sidste ende bliver en tabersag for samfundet, lyder det fra flere kanter. Information sætter spot på udviklingen og interviewer nogle af de forskere, der trods trusler tør tale den politisk korrektheds midt imod.

ge. De er blevet strømlinede og management-styret af bureaukrater. De har udviklingskontrakter som forskerne skal holde sig til. De, der går uden for, kan accepteres så længe de ikke gør skade, men hvis man kommer med et synspunkt, der går imod flertallets, bliver der kritik af universitetet - det vil alle bureaukrater undgå. Det nemmeste er så at slippe af med ondet - i dette tilfælde personen og eller området. De vil simpelthen have fred»
 - Hvad betyder det for videnskaben?
 »Det er dødeligt for en-

hver form for nyskabelse. Man drøfter udviklingskontrakttilbud med ministerier og andre, som man så oftest accepterer. Alt andet kommer i anden række. Men det er tit i kontroversielle områder, nyskabelserne sker.«

Helmuth Nyborg anklager såvel dekanen som institutlederen for at lyve om projektet og klandrer universitetets rektor for at medvirke til heksejagten ved ikke at irettesætte den del af ledelsen, der har talt usandt.

»De er jo ikke gået ud i pressen og påvist, at mine undersøgelser var forkerte.«

Ifølge Nyborg gav universitetet desuden to professorer i matematik samt en psykolog et bundet mandat til at granske hans forskning gennem 30 år for at finde beviser på, at psykologiprofessoren var en sjusket forsker.

»De fandt ingen fejl, der ændrede konklusionen. Derfor må det grænse til embedsmisbrug, når man på universitetet stadig fastholder, at jeg er sløset.«

- Hvordan mener du, at den politiske korrekthed indvirker på forskningen i dag?

»Situationen ligner lidt den, du fandt under sovjettidens udelukkelse af forskere,

Kontroversen begyndte i forbindelse med 72-årige Helmut Nyborgs doktordisputats om, hvordan mennesker oplever retninger i rum. Her var en klar forskel på kvinder og mænds evne til at angive retning i rummet i et mørkt rum, der hældte til en side. Mændene klarede opgaven bedst, og så regnede ulykkerne ned over ham. Her på glat is ved hjemmet i Hørning ved Århus.

FOTO: MARTIN DAM KRISTENSEN

re, som ikke passede ind i partilinjen. Det er alvorligt, at det ikke alene strækker sig til enkelte forskere eller universiteter, men helt om til paragraffer i EU om hate speech og FN's formuleringer om, at man ikke må sige noget om andre, der kan se ufordelagtigt ud. I princippet er det helt rigtigt, men man skal passe på, at man ik-

ke kommer så vidt, at man benægter virkeligheden og fakta.«

- Hvor går grænsen imellem at beskytte grupper af mennesker og at måtte sige, hvad man vil?

»Den er nem - den går mellem, om du har gode data eller ej.«